

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı		Nonlinear Titreşimler ve Dalgalar							
Ders Kodu		FİZ434		Ders Düzeyi		Lisans			
AKTS Kredi	7	İş Yüğü	180 (Saat)	Teori	3	Uygulama	0	Laboratuvar	0
Dersin Amacı		Nonlineer titreşimlerin özelliklerini ve doğa olaylarını anlamada ne kadar gerekli olduğunu ve nonlineer ortamlarda ilerleyen dalgaların lineer olanlardan farkını göstererek bunun sonucunda oluşan fiziksel olguların anlaşılmasını sağlamak							
Özet İçeriği		Nonlineer ve Lineer titreşimlerin ve dalgaların özelliklerini öğretmek ve bunları doğal olayların incelenmesinde kullanmak							
Staj Durum		Yok							
Öğretim Yöntemleri		Anlatım (Takrir), Tartışma							
Dersi Veren Öğretim Elemanı(ları)									

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Araç	Adet	Oran (%)
Ara Sınav (Vize)	1	30
Dönem Sonu Sınavı (Final)	1	70
Kısa Sınav (Quiz)	2	10

Ders Kitabı / Önerilen Kaynaklar

1	Dalgalar (Berkeley) S. Frank , Jr.Crowford

Hafta	Haftalara Göre Ders Konuları	
1	Teorik	Lineer ve Nonlinear titreşimlerin denklemlerinin farkının açıklanması
2	Teorik	Lineer ve Nonlinear titreşimlerin denklemlerinin çözümlerinin farkları
3	Teorik	Çiftlenimli lineer ve nonlinear titreşimlerin kiplerinin tartışılması
4	Teorik	Kiplerin frekansının hangisinde neden değişeceğini gösterilmesi ve anlamı
5	Teorik	Nonlinear kipler ve süperpozisyon ilkesinin tartışılması
6	Teorik	Lineer ortamlarda dalga denkleminde örnekler, özellikleri ve çözümleri
7	Teorik	Nonlinear ortamlarda dalga denklemi ve lineerden farkları
8	Ara Sınav (Vize)	Arasınav
9	Teorik	Basit nonlinear dalga denklemlerinin tanıtılması
10	Teorik	Nonlinear denklemlerin çözümleri üzerine tartışma
11	Teorik	Nonlinear dalga denklemlerinin fizikte bazı uygulamalarının gözden geçirilmesi
12	Teorik	Nonlinear dalgaların ilerlemesi sırasında kiplerin birbiri ile etkileşmelerinin nedenlerinin tartışılması
13	Teorik	Trafikte nonlinear dalgaların incelenmesi
15	Teorik	LC iletim hattında lineer dalgaların incelenmesi

Dersin Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme Etkinlikleri Çerçevesinde İş Yüğü Hesabı (Ortalama Saat)

Etkinlik	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yüğü
Kuramsal Ders	14	8	2	140
Ödev	1	5	2	7
Kısa Sınav	3	2	1	9
Ara Sınav	1	10	2	12
Dönem Sonu Sınavı	1	10	2	12
Toplam İş Yüğü (Saat)				180
Yuvarla [Toplam İş Yüğü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				7

*25 saatlik iş yüğü 1 AKTS olarak kabul edilmektedir.

Dersin Öğrenme Çıktıları

1	Lineer ve nonlinear titreşimlerin özelliklerini söyleyebilmeli ve denklemlerini yazabilmeli

2	Nonlinear diferansiyel denklemlerin nasıl çözülebileceğini söyleyebilmeli en az bir metodu kullanabilmeli
3	Lineer ve Nonlinear çiftlenimli sistemlerin çözümleri arasındaki farkı ve kipleri elde edebilmeli ve farkları gösterebilmeli
4	Çok parçacıklı lineer ve nonlinear çiftlenimli sistemlerin kipleri ile dalgalar arasında ilişkiyi kurabilmeli
5	Çok parçacıklı lineer ve nonlinear çiftlenimli sistemlerin kipleri ile dalgalar arasında ilişkiyi kurabilmeli
6	Lineer ve Nonlinear dalga denklemlerini yazabilmeli ve bunlar arasında farkları gösterebilmeli
7	Lineer ve Nonlinear dalgaların yayılımındaki farkları gösterebilmeli ve bunların dalgaların genlikleri ile nasıl değiştiğini matematik olarak ifade edebilmeli
8	Nonlinear dalgalarda kiplerin birbiri ile neden etkileştiğini söyleyebilmeli ve bunun neden olduğu olguları ifade edebilmeli

Program Çıktıları (Fizik Programı)

1	Fiziğin, madde ve enerji ile ilgili genel kavramlarını anlayarak fiziğin önemini kavrayabilmeli
2	Maddelerin hareketlerini tanımlayabilmeli ve değişik kuvvet(potansiyel) altındaki hareketlerin özelliklerini ayırt edebilmeli,
3	Hareketin Lagrange ve Hamiltonyen formülasyonlarının anlamını söyleyebilmeli ve basit problemlere uygulayabilmeli
4	Maddelerin ışık hızına yakın hareketlerindeki zaman, uzay,kuvvet,momentum,enerji gibi temel kavramların değişimini ifade edebilmeli ve ilgili basit problemleri çözebildirmeli, yorumlayabilmeli
5	Elektrik ve manyetik kuvvetlerin aralarındaki ilişkiyi kurabilmeli ve teknolojiye uygulamalarını örnekleyebilmeli, elektrik ve manyetik alanlardaki parçacıkların hareketi ile ilgili problemleri çözebildirmeli
6	Elektromanyetiğin temel yasalarını söyleyebilmeli ve problemlere uygulayabilmeli, basit teknolojiye uygulamalarını örneklendirebilmeli,
7	Klasik olgularla ile Kuantum ölçeğindeki olgular arasındaki farkları ayırt ederek nedenlerini söyleyebilmeli,örneklerle anlatabilmeli
8	Kuantum fiziğinin kesiklilik, belirsizlik, madde-antimadde,kararsızlık gibi kavramlarını örneklerle anlatabilmeli konu ile ilgili basit problemleri çözerek açıklayabilmeli
9	Mikro-parçacıkların değişik basit potansiyeller altındaki hareketleri ile ilgili problemleri çözebildirmeli, anlamlarını söyleyebilmeli
10	Çok parçacıklı sistemlerin hareketleri ve özellikleri ile olasılık yasaları arasındaki ilişkiyi kurabilmeli ve ilgili basit problemleri çözebildirmeli
11	Termodinamiğin yasalarını ve anlamları ile uygulamalarını örneklendirebilmeli ve bunları kullanabilmeli
12	Kuantum Fiziği ve Mekaniği ile ilgili bilgilerini atom ve çekirdeklerin bazı özelliklerinin açıklamasında kullanabilmeli
13	Bazı Teorik kavramların anlamlarını deney yaparak gösterebilmeli ve böylece düşünce ile gerçek dünya arasında sağlam ilişki kurabilmeli, analitik düşünce geliştirebilmeli
14	Fiziğin temel yasalarının anlamını, evrenselliliğini kavramalarını ve bunlar arasındaki ilişkileri ve doğanın yasalarının birliğini ifade edip problemlere uygulayabilmeli,simetri ile korunum yasalarını ilişkilendirebilmeli
15	Fizik Problemlerini çözmede bilgisayar kullanabilmeli
16	Hiç karşılaşmadığı bilimsel sorunlarla karşılaştığında temel bilgilerini analitik bilgi becerilerini kullanarak sorunları anlayabilmeli, fiziğin yasalarıyla ilişkilendirerek çözüm önerebilmeli
17	Fizik bilgisini yeni teknolojileri anlamada ve karşılaştığı sorunlarda kullanabilmeli ve yeniliklere katkı yapabilmeli
18	Fizikteki yasalarda simetri ile korunum yasaları arasındaki ilişkileri söyleyebilmeli

Program ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi 1:Çok Düşük, 2:Düşük, 3:Orta, 4:Yüksek, 5:Çok Yüksek

	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7	ÖÇ8
PÇ1						4	3	
PÇ2			4	4		4	5	4
PÇ4			4					
PÇ5								4
PÇ6								4
PÇ11								4
PÇ13					4		4	
PÇ14		4			4			
PÇ16								4
PÇ17	4	3						4

